

ELŐFIZETÉS
 6 HÓNAP ÉS VIDÉKRE
 egy évre ... 180 Lel.
 fél évre ... 90 Lel.
 egy negyed évre 45 Lel.
 egy hónapra ... 15 Lel.

Hirdetések
 árnyalás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 387.

KLADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regale Ferdinánd I. (József tőb.-ni) 23
 TELEFON-SZÁM 151.

Arad, 1921.

Szerkesztő
 Stauber József.

Szombat, május 7.

Az új magyar külügyminiszter.

(Dr. Isac Emil cikke gróf Bánffy Miklósról.)

Dr. Isac Emil, az ismert erdélyi román publicista az *Adeverul* hasábjain cikket írt gróf Bánffy Miklósról, az új magyar külügyminiszterről. Cikkéből a következőket közöljük:

Az új magyar kormányban, amelynek elnöke erdélyi ember, gróf Bethlen István, a külügyminisztere gróf Bánffy Miklós. Hogy milyen irányításokat vihet véghez egy ember a külügyminiszteriumban, tudjuk a múlt példájából. Mi erdélyi románok hozzászoktunk, hogy politikai tájékozódásunkat azokban a példákban keressük, amelyeket maga a volt kettős monarchia nyújt nekünk. Ismerjük a politikák értelmét, láttuk egy ország pusztulását, amelyet nem menthetett meg sem a Tisza István által képviselt letagadhatatlan fegyverkeztségek szelleme, sem Károlyi vagy a banque politikája. A volt monarchia külpolitikája, amelyet hol az idősebb Andrássy, hol a lengyel Goluchovszky, hol az elmagyarosodott horvát Burián vezetett, nem akadályozta meg az imperialista épület lerombolását és 1918. december 1-én Gyulaférvár sikráján lefejeztetett a fekete sas, amely valaha szárnyai árnyékát az orosz mezőktől a Lovcen szikláig terjesztette.

Gróf Bánffy Miklós az új magyar külügyminiszter kiváló európai és intelligens ember. Maga is irodalmi ember, aki Oxfordban nevelkedett abban az arisztokrata körben, amely meggyőződéses demokratává lesz. Finom-izlésű dilettáns, a közélet terén olyan tulajdonságokat árult el, amelyek felismerhetők lesznek új működésében is. Bennünket románokat jól ismer s mint Kolozsvár volt főispánja nagyon jól tudja, hogy a román lélek nem szégyenül meg a történelmi tradíciók előtt. Ha Magyarország külügyminisztere elfelejti a Hofburgot, a gödöllői vadászatokat és bevezeti miniszteriumába a fejlődés szellemét, Magyarország nem fog károsodni az erdélyi származású arisztokrata politikája miatt. De ha nem ezt fogja cselekedni, akkor ismét csak a magyarság fog károsodni, amelynek hiányzik az a gondviselészerű embere, aki meg-

valósítsa a miénkkel közös ideált: a gazdasági összeköttetések helyreállítását, ami magával hozza a

kulturális összeköttetések helyreállítását közöttünk és Magyarország között.

Tömeges árdragítási feljelentések.

Dr. P. Paveleanu táblabíró az aradi törvényszéken működő árellenőrző bizottság elnöke ma a következők közlésére kért fel bennünket:

Tudomásomra jutott és több esetben magam is tapasztaltam, hogy a kereskedők úgy kirakataikban, mint üzleteikben nem tüntetik fel az áruk árait. Saját érdekében felkérek mindenkit, aki ilyen visszaélést tapasztal, hogy arról tegyen jelentést Covaceviu városi jegyzőnél, vagy pedig direkt

kérvényben az aradi királyi ügyészség által az árellenőrző bizottsághoz. Az árdragításokra vonatkozólag ugyanezek a feljelentés módzatai. Az utóbbi időben tapasztalhatták a kereskedők, hogy az árdragítási ügyekben sokkal elnézőbb volt a bíróság. Azonban az utóbbi napokban ismét nagyszámú feljelentés érkezett, ami abban a hitemben erősít meg, hogy csakis radikális eszközökkel lehet az árdragításokat letörni.

A magyarországi követelések likvidálása.

BUCURESTI. A belügyminiszter rendeletet intézett a vármegyei alispánokhoz és a városok polgármestereihez a magyarországi követelések likvidálásáról. A rendelet szerint a vármegyék és városok a prefekturák útján köldik be jogos és törvényesen megállapított követeléseiket a belügyminiszteriumhoz, amely azokat továbbítani fogja a külügyminiszteriumhoz. A külügyminiszterium azután likvidálás végett elküldi a követeléseket a bécsi vagy budapesti követségekhez, vagy a jövőteli bizottsághoz, amelyben Románia is képviselve lesz. Az ered-

ményeket az érdekeltekkel ugyan-ezen az uton fogják közölni. A jegyzékben fel kell tüntetni a követelés eredetét, összegét, az időt, amelyből származik, a magyar miniszterium fizetési lapjának keltét és számát, az okot, hogy a magyar állam eddig miért nem fizetett. A jegyzékben ki kell mutatni, hogy a követeléseket a magyar államhoz eddig már benyújtották-e vagy sem. Ha benyújtották, akkor közölni kell a benyújtás idejét és az akta számát. A rendeletet a prefektusok a közönség tudomására fogják hozni.

Trancu Jasi miniszter Aradon.

(A kulturpalotal könyvtár felavatása.)

Ma délelőtt távirati értesítés érkezett a prefekturára, hogy Trancu Jasi közmunkaügyi miniszter e hó 11-én Aradra jön. A miniszter aradi látogatásának több fontos munkáskérdés rendezésén kívül értesülésünk szerint még más jelentősége is lesz. Az Aradi Közlöny megemlékezett arról, hogy Xenopol, az elhunyt román filozofus és történettudós könyvtárát a belügyminiszterium az aradi kulturpalotának adományozta. A könyvtárat dr. Nichi Lázár, a Kulturpalota igazgatója a napokban személyesen vette át Bucurestiben és a nagy könyvtár két nap óta már az aradi Kulturpalota könyvtárhelyiségében nyert elhelyezést. Az Aradra hozott öt-

ezer kötetes könyvtárnak csak 3500 kötete tartozott Xenopol könyvtárához, a többi 1500 kötetet a bucurestii közművelődési miniszterium ajándékozta Aradnak. A könyvtárat, amely angol, francia, olasz, spanyol, német, román és orosz könyvekből áll, most csoportosítják. Dr. Nichi Lázár elmondta munkatársunknak, hogy a könyvtár szokatlanul változatos tartalma. A könyvtár ünnepélyes felavatása május 12-én lesz Trancu Jasi munkáügyi miniszter jelenlétében. A felavatási ünnepélyen a miniszter és dr. Robu János főpolgármester beszédet mondanak.

Károly trónörökös visszaérkezése.

BUCURESTI. Hivatalosan jelentik: Károly herceg trónörökös Ö Fensége és felesége Elena hercegnő Ö Fensége május 7-én érkeznek Konstanzába. Azt a pillanatot, amikor szárazföldre lépnek, ágyulövésekkel fogják jelezni. Május 8-án érkeznek Bucurestibe az északi pálvaudvarra, ahol fogadtatásukra megjelennek a királyi pár, a királyi család tagjai, Averescu miniszterelnök, Argetoianu belügyminiszter, Conanda tábornok és a magasbbrangú állami tisztviselők. Az állomásmásról a menet a székesegyházba vonul, ahol istentisztelet lesz. Délután 1 órakor a királyi palotában fogadják a metropolita-érseket és a püspököket. Május 9-én az országos küldöttségek jelennek meg a királyi palotában, május 10-én pedig a tábornokokat fogadják és átveszik a nászajándékokat. Este ünnepi hangverseny lesz az Atheneu-teremben. A vidéki küldöttségek május 14-én járulnak a trónörökös-pár elé.

Stareea

a román-magyar tárgyalásokról.

BUDAPEST. A budapesti román követség vezetője, Stareea meghatalmazott miniszter a román-magyar gazdasági tárgyalásokról a következő nyilatkozatot tette:

Ami a román-magyar gazdasági tárgyalásokat illeti, mi tekintetben várakozó álláspontot foglalunk el. Én február 17-én jöttem ide, s amikor hivatalomat átvettem, már az első héten megmondtam, hogy be kell várnunk a magyar kormány prozocióit. Gratz Gusztáv akkori magyar külügyminiszter egy ízben azt mondta, nekem, hogy a cseh-magyar tárgyalások után a román-magyar tárgyalásokra kerülne a sor. Azóta azonban semmi sem történt. Mi nem sietünk, hanem bevárjuk a magyar kormány prozocióit. A vasuti forgalom és a vízumok megkönnyítésére minél több gondot fordítani igyekszünk. A magyarok közvetlenül tőlünk kapják vízumaikat. Eddig körülbelül hatezer magyar kapott vízumot és ezek több ízben utaztak már Romániába és vissza Magyarországra. Két vasuti vonalunk, az aradi és a temesvári szabad s főként ezen a két vonalon bonyolítjuk le a forgalmat.

Olcso utazás a kongresszusokra. A bucurestii ügyvédi és kisipari kongresszusra utazók a vasutigazgatósághoz érkezett rendelet szerint 50 százalékos meneti díjkezdményben részesülnek.

Irodalom és művészet.

Unger tanítványok hangversenye.

Unger Mór zenetanár haladó növendékei csütörtök délután a Kulturpalota nagytermében hangverseny keretében tettek tanúságot zenei tudásukról és fejlődésükről. A zenedélután szép volt, a közönség sokat és lelkesen tapsolt és mindenki tudta, érezte már a Godard-Jocelyn opera végakkordjainak elhangzása után, hogy Unger ezévi zenetanítása is komoly és értékes munka, aminthogy komoly és értékes ludás volt az, ami a tanítványai produkáltak. Tschaikovszki Andante cantabile vonósnyegyesénél a megkezdés révedezése lassankint szokatlan színpompájú gazdag tökéletességgé simult, Deutsch Böske Sinding ismerl-Erühlingsrauschen-ier forró, és impulzív erővel interpretálta zongorán. Játéka csupa ígérlet. A Schuman-Quintett szenvedélyes színeim Hehs Magda briliáns zongorakísérete bravurozott végig. Szület, majd a műsor második része következtül Beethoven zongorahangversenyét, amely a nagy mester egyéb programmalikus művével együtt előkészítője volt Berlioz fantasziikus hangfestő programzenéjének, az Unger-tanítványok együttes zenekara Salgó B. zongorakísérete mellett élvezhető előadásban adta. Filíp Magda Lipinszki marsszerű, liktelő Militäreoncertiét legedítte. Játéka messze túlnőtt a műkedvelői határokon és elementáris erővet hatolt. Chaminade híres Humoresk-jét Löwinger Magda, Liszt esodaszép Rossignol adagióját Nagy Erzi játszotta zongorán. A két szám bármely komoly zenei estélynek is díszre lehetett volna. Mihos Zoltán és Kubelka Ferdinánd őszinte játékát elismerést kellett. A Polonaise-Asduff Bodnár László fölényes technikával interpretálta zongorán, egyéb ként pedig Unger legerősebb tanítványának látszik. A kis Unger-lány finom zongorakísérete is sok művészet és intelligenciát árult el. A zenetanár és a szereplők fáradozását és lelkes munkáját a közönség zúgó tapsviharral, a hozzájáruló közönség vírággal köszönték meg. (S. I.)

A színház heti műsora. Szombaton: Balga szűz (C.). Poór Lilly vendégfelléptével.

léptével. Vasárnap d. u.: Névtelen asszony. Poór Lilly vendégfelléptével. Este: Cseregyerekek. (A.) Hétfőn: Szerem vasára. Poór Lilly bucsufelléptével.

* L. Kiss Mariska. Néhány éve tagja az aradi színtársulatnak L. Kiss Mariska. Régebben sok szerepben látta az aradi közönség ezt az izig-vegig művészaszonyt, aki mindig színt, elevenséget visz a színpadra. Most azért foglalkozunk vele külön, mert hosszabb idő óta először láttuk olyan szerepben, amely ragyogta művészi képességeit. Az árendás zsidó feleségét játszotta L. Kiss Mariska egyszerű eszközökkel, de oly hatással, hogy sokáig nem lehet elfelelni. A szívből beszélt, az érzelmek hangját szólaltatta meg s ez oly jól esett a megszokott, közönséges dikciók után, amelyek szépen hangzanak ugyan, de konganak, mert hiányzik belőlük az érzelmi tartalom. A közönség bizonyára sajnálja, hogy ez a tehetséges művészaszony oly kevésszer gyönyörködteti aranyos humorával és természetes játékával. (Kv.)

* Baccarat — Poór Lillyvel. Tegnapelőtt este a Baccaratban lépett fel Poór Lilly. Művészi finomsággal interpretálta a szerelemért mindent feláldozó szerelmes asszonyt. Poór Lili a vérbeli színművésznők mintaképe. Minden szerepében újat mutat és minden szerepében tökéletes. A báró szerepét Szántó Jenő játszotta tökéletesen. Bebizonyította, hogy nekivaló szerepekben elsőrangú tagja lesz a társulat drámai együttesének. Földes alakítása színtén, sikerült. Kisebbszerepekben Follinuszné, Mészáros, Olasz arattak megérdemelt sikert.

Poór Lilly vasárnap délutáni fellépte a legkellemesebb meglepetés, amivel a színház igazgatósága a közönségnek szolgálhat. A minden egyes fellépte alkalmával meleg szeretettel ünnepelt vendégművésznő a vasárnap délutáni mérsékelt helyi előadás alkalmával a Névtelen asszony címszerepét játszotta el, amivel legutóbb olyan óriási sikert aratott Aradon. A közkezdelt drámai művésznő hétfőn a Szerem vasárnapban, ebben az izgalmas esekelményű drámaiban bucsuzik a teljesen meghódított aradi közönségtől.

A városi színház legközelebbi vendégművészei Faludi Irén és Misoga László lesznek. A fiatal táncos szubrett és táncos komikus, akik mindenütt, ahol eddig járszoltak, a közönség kedvencet voltak és a sajtó is a legelismertebb kritikával emlékezett meg róluk, kedden a Leányvásárban mutatkoznak be az aradi közönségnek.

* Vasárnap este a Cseregyerekeket, ezt a népszerű Farkas-operettet ismételt meg az operett-együttes.

* Cseh lap az aradi festőművészekről. Pozsony. A Prágában megjelenő Narodny Lidu című lap érdekes cikket közöl az erdélyi képzőművészetéről. A lap bővebben foglalkozik a elni (kolozsvári) művészeti kiállítással. A szóbanforgó cikkel egy Prágába származott magyar úgyvéd írta, aki keresztül utazott az elmúlt hetekben Románián. A lap nagyon szimpatikus színeben tünteti fel a román kultuszminiszteriumot, hogy a magyar művészeknek is alkalmas ad a továbbfejlődésre. Az aradi festőművészek közül Iritz Sándor és Nagy Oszkár említi meg. „Nagy Oszkár képei egyszerűségükkel és művészi egyéni fel fogásukkal bámulatos érdemelnek.” A lap azt is írja, hogy Nagy Oszkár alamlai ösztöndíjjal künn volt hosszabb ideig Olaszországban tanulmányuton.

Vázsonyi első szereplése.

(Felszólalás az adókietés ellen.)

BUDAPEST. A központi demokratikörben nemrég érkező volt Ugron Gábor elnöklésével, a ki bejelentette, hogy legközelebb az adózás kérdésének méltányos rendezése dolgában Vázsonyi Vilmos vezetésével egy küldöttség memorandumot nyújt át Hegedüs Loránt pénzügyminiszternek. Ezután Vázsonyi Vilmos mondott hosszabb beszédet, amelyben állást foglalt az új adókietés módzatai ellen. Azt elismerte, hogy az ország pénzügyeit rendbe kell hozni és helyeselte is Hegedüs po-

litikáját, de bizonyos mérsékletet szeretné. Az állam finansziát szerinte nem lehet úgy rendezni, hogy a termelő munka lehetőségét megakadályozzák. A dolgozó közeposztály és a kispolgárság a jelenlegi adókivetési rendszer mellett olyan terheket kénytelen elviselni, amelyeket nem bír el. Most a pénzügyi közegek által megállapított egyoldalú adótételek fellebbezésre való tekintet nélkül végrehajthatók. Ez ellen kell kérni orvoslást a pénzügyminisztertől. Kérni kell azt, hogy mindenként adóztasson meg a teherviselési képesség legvégső határáig, de ezt a határt tartsák is meg, mert ezen a határon túl már a sarcolás és a tönkretétel kezdődik.

Vigyázat, álhirlapírók!

Ismeretes, hogy két hónap óta az aradi vasutigazgatóság épületébe magánfeleknek fél tizenkét óra előtt nem szabad bemenni. Az üzletvezetőségi épület portásfülkéjében ma délelőtt megjelent két egyén és azzal az indokkal, hogy ők újságírók, be akartak jutni az épületbe. A portás eleinte nem akarta beengedni a két fiatalembert, hivatkozva arra, hogy még sohasem látta őket. Ezek azonban előszedték újságírói igazolványukat és ily módon tényleg kieroszakolták, hogy a portás átengedte őket a bejáráson. Néhány perccel később furcsa dolog történt. Az üzletvezetőség egyik hivatali helyiségében kiderült, hogy a két ambiciózus ifjú állását, vagy állás nélkülségét kijárára akarta felhasználni. A fiatal emberek ugyan is az üzletvezetőségnél egy ismert aradi kereskedő részére szállítási céljából vaggont akartak szerezni. A hivatalban azonban nem tettek eleget a kérelemnek, sőt kiutasították őket az üzletvezetőség palotájából. Meg kellett írunk ezt az esetet, hogy mindenki láthassa, hogy mire használja fel foglalkozását ma néhány állítólagos áhrlapíró vagy állásnélküli ifjú.

Ahol az apa kapja a hozományt.

Egy szegedi lap közli az alábbi hírt. A leányos apák közt bizonyára forradalmat kélt egy Szeged felsővárosi eljegyzés történetének híre. Nem azért, mint ha ezzel egy vőlelőtt elvesztésével kelletne számolni, hanem azért, mert az apóslelők nemcsak hogy nem ígért hozományt, hanem keleti mintára vallásdíjat követelt szépséges íketekhajú lányáért. Az apa, egy szegedi cigányzenekar muzsikusa, a nyugati szokásoktól eltérően értékelte leányát. Cigány szokás szerint a szerelmes vőlegénytől, aki ugyancsak Farao-ivadék, pénzt követelt leányáért. A szerelmes, egyébként vagonos ifjú, alkudozni kezdett az apával, egyre többet és többet ígért, míg végre 52 ezer koronában meg is egyeztek. Az áldomást eljegyzéssel kapcsolta egybe, s ha nem jön közbe valami váratlan akadály, pünkösdkor megtartják a nagy lakzít, amelyre az egész környék hivatalos. Mintha csak a mesében történt volna, a lányos apák vigasztalására ez a való történet.

A sakk világbajnoksága

Szükszavu távirat jelentette, hogy Lasker feladta Capablanca ellen a mérkőzést és így a világbajnokságot átengedte fiatal vetélytársának.

Az új világbajnok Capablanca József, cubai születésű, mintegy harminc éves ember. El máris nagy eredményekre tekinthet viz szá. 1911-ben, San-Sebastianban első lett egy nagy mesterversenyben, azaz olyan versenyben, melyen csak nemzetközi versenyek első győztesei vehettek részt, az 1914-es szeptembertári nagymesterversenyben Lasker mögött második lett. Amerikában mindig első, csak egyszer volt második; a másik amerikai matadort, Marshallt pedig nagy fölénytel győzte le az Amerika bajnokságáért vívott küzdelemben. Capablanca roppant szívós, nyugodt játékos, ki előreláthatólag éppen úgy, évtizedekig fogja kezében tartani a világbajnokságot, mint két elődje, Steinitz és Lasker tette.

A sakk-világbajnokság ugyan is nem valami régi intézmény, alig ötven esztendő. A sakkozók körében szokásos rendezőközpontok: mester, nagymester, világbajnok csak az utóbbi időben lettek pontosabban körvonalazva, a versenyek nagyobb kifejlődésével kap-

csolatban. Mert noha a sakk már a kr. u. hatodik században Ázsiában egész bizonyosan megvolt és a tizenötödik század vége óta változtatás se történt rajta, még is az első nemzetközi versenyt csak 1851-ben, a londoni világgkiállításra rendezték. Addig mindenki „mester” lehetett, ha önmagát annak nevezte és a környezete ezt neki elhitte. A versenyek azután alkalmát adtak arra, hogy az igazi mesterek a mondva csináltaktól elválasztassanak. Jelenleg mesternek tekintendő, aki egy mesterképző versenyen első lesz, aki valamely klub versenyen első lesz, s miután a klub valamely mesterversenye benevezik; ott az első győztes által elért egységeknél legalább egy harmadát eléri, végül, ha egy elismert mestert matchban legyőz. A nagymesteri cím újabb megkülönböztetés olyan játékosok részére, kik nemzetközi versenyen első lettek. A világbajnoki cím végül angol eredetű (champion of the world) eskeletkezésének idejét pontosan tudni nem lehet. Az említett 1851-iki verseny győztese, Anderssen nem viselte e címet, s nem viselte Morphy, az amerikai sakk-fenomen sem. Morphy 1857-ben egy kisebb jelentőségű newyorki versenyen első lett s miután Amerikában minden ellenfelét játszva legyőzte, áthajózott Európába s az

összes sakk-kitünőségeket hihetetlen könnyűséggel verte meg. Még azt is megselekedte, hogy kisebb mestereknek előnyt adott és még így is legyőzhetetlen maradt. Néhány évi szereplés után azonban, erejének és dicsőségének tetőpontját visszavonult a játéktól le nem győzve és felül nem mulva, a világbajnoki címet azonban, mely talán soha senkit jogosabban meg nem illelt volna, nem vette fel soha.

Visszavonulása (1860) után Andersson, Blachburne, Steinitz és Zuhestort voltak a legerősebb játékosok, s minthogy Steinitz mindhárom vetélytársát matchekben legyőzte, őt a hetvenes évek végén világbajnoknak kezdték címezni. E címet egy egész sorozat mérkőzésben sikerült megvédenie, míg végre 1854-ben, 57 éves korában, Lasker ellenében elvesztette. Lasker épp oly kitünő match-játékos volt, mint elődje, sőt versenyeredményeiben messze felülmulva őt. Nemzetközi és nagymesterversenyeken kétszer volt első, match-ban pedig Steinitz, Tawoscht, Marshallt, Janovskit stb. legyőzte. Most azonban több, mint husz év előnyt volt kénytelen adni félelmes ellenfelének s ez ugylátszik egy Laskernek is sok.

HIREK.

Az amnesztia-rendelet
kijelölése Aradon.

A megyei prefektúra közli a Fensége Károly trónörökös Buda-pesti való visszatérése alkalmával az ország egész területén háromnapos ünnepet tartanak. Ez alkalommal minden valószínűség szerint az ünnepségek második napján május 9-én fogják kihirdetni Aradon az új amnesztia-rendeletet.

— Lenin Londonba készül.

London. Moszkvai híradás szerint Csicserin megbízta Kraszint, puhatolódzék Londonban, hogyan fogadnák ott Lenin látogatását. Leninek az a szándéka, hogy londoni hivatalos körökben propagandát csinál az Oroszország újjáépítésére vonatkozó politikai és gazdasági tervének. Ezek a tervek nagy szerepet juttatnak az angol kormányának és az angol iparnak.

— Jeanne D'Arc-ünnep. Páris.

Májusban lesz egy éve annak, hogy a Vatikán szentté avatta Jeanne D'Arcot, az orleansi szűzet. A francia katolikusok ezt az első évfordulót nagyszabású ünnep keretében ülik meg. Az ünnepségen négy bíboros is részt vesz, köztük Granitè Pignatelli di Belmonte akinek a szentteavatási por sikeres letargyalásában igen nagy része van. Rajtuk kívül hat érsek és huszonkét püspök jelenlétébe részvétel. Az orleansi püspök külön pásztorlevelében nyilatkozik a papsága és hívei figyelmét az ünnep jelentőségére.

— **A Hadik-huszárok emlék-ünnep.** Budapest. A volt császári és királyi Hadik gróf nevét viselő 3. huszárezred, amely a háború előtt Aradon állomásozott és amelynek a háború alatt sokáig Aradon volt a parancsa, május 8-án emléknapot rendezett a háborúban elesett bajtársak emlékére. Délután 11 órakor gyásztisztviszletet volt az ezred egyes tagjainak felkiadvóert a ferenc-rendiek templomában. Délután egy órakor a Hungária-szállóban ebédet, este 9 órakor pedig ugyanott vacsorát rendeztek.

— **A skarlát-megbetegedések nem mutatnak oszlokkenset a városban.** Április 16-tól 30-ig háromhat skarlát-megbetegedést jelentettek a városi orvosi hivatalban. Május 1-től 6-ig pedig hét megbetegedés történt. Dr. V. Cucu városi tisztiorvos kijelentette munkatársunknak, hogy skarlát-járványról nincs szó, azonban szörvanyosan nagyobb mértékben fordulnak elő megbetegedések. Reméli, hogy rövid időn belül sikerülni fog a betegség továbbterjedését megakadályozni.

— **Értesítők** rokonaim, barátaim és ismerőseimet, hogy megboldogult leányaim, Hainalka és Böske sírköfelavatása e hó 8-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz. Háber Sámuel.

Nincs protekció! Új rend a budapesti konzulátuson.

BUDAPEST. Az itteni román konzulátus Adria-szállóbeli ideiglenes hivatali helyiségében az utleveleikért jelentkező közönség valóságosan megakasztotta a közlekedést. A szálloda előtti utasok a tömeges ácsorgás lehetlenné tette a rend fenntartását, de nagymértékben megnehezítette az utlevelek kiadását is és más hivatalos ügyek szabályszerű lebonyolítását. A minap Starcea román követ váratlanul megjelent a román konzulátuson, ahol személyesen meggyőződött, hogy a tarthatatlan állapoton feltétlenül változtatni kell. A rendszer-változás már be is következett, a mennyiben vasárnapról kezdve a konzulátuson az utleveleket kérő felek között számokat osztanak ki a jelentkezés sorrendjében. Minden napra száz számot adnak ki a száz embernek az ügyét a

kijelölt napon feltétlenül el is intézik. Ettől az intézkedéstől semmiféle eltérésnek helye nincs, és a protekciós uton előretörtetőket ezután a rend felbontásáért felelősségre fogják vonni. Azokat, akik a körülmények kényszerítő sulya alatt jelentkező felekkel szemben gorombáskodnak és durva magatartást tanúsítanak, haladéktalanul fel kell jelenteni Starcea követnél, aki a helyes tényállás megállapítása után nyomban intézkedni fog, hogy ilyen emberek többé hivatalos ügyekkel ne foglalkozhassanak. A főkonzulátus egyúttal figyelmeztette az utazóközönséget, hogy csakis olyan utleveleket láttamoz, amelyben fel van tüntetve a tulajdonos születésének helye és évszáma. Ha ezek az adatok hiányoznak, megtagadják a láttamozást.

— **Szent-Flórián emléknapija.** Az aradi tüzoltók e hó 4-én védőszentjüknek: Szent-Flóriánnak napjál szép ünnepély keretében tartották meg. Reggel a Flórián-kápolnában diszisztenszletet volt, mely után Lakatos Ottó dr. minorita házfőnök lelkies beszédet intézett a nagy számban megjelent tüzoltókhoz. Este a Kádár-féle vendéglőben 120 terítéses társasvacsora volt. Záray Jenő, az önkéntes tüzoltóság parancsnoka közvetlen szavakban emlékezett meg Farago Béla igazgató, önk. tüzoltóparancsnok 25 éves szolgálatáról. Verner Sándor látó alkalmi ódáját szavaltta el, Pálur ref. lelkész a tüzoltói intézmény fontosságát méltatta, Sófávi György igaz szavakban mutatót rá, hogy a tüzoltóságot sajnos, csak az iparos társadalom támogatja. Mihajlovicin Gyula hivatásos tüzoltóparancsnok szép beszédben mutatót rá arra, hogy a várost és önkéntes tüzoltóságnak mennyire kell együttműködni. A társasvacsora alkalmával még számos toaszt hangzott el, amelyben a tüzoltóság alakító tagjai s megjelent barátai az önkéntes tüzoltóságot ünnepeleik.

— **Waldbauer—Kerpely hangverseny.** A világhírű vonósnegyes társaság ma este 8 órakor a Kulturpalotában tartja második hangversenyét. Jegyek Scherhag-cégnél válthatók.

— **Luxus-gyorsvonat.** Az állomás-főnökségtől nyert értesülésünk szerint a romániai személyforgalom tökéletes lebonyolítása végett most új gyorsvonat-párt fognak forgalomba vonni. A gyorsvonat a bécs—bucurestii vonalon minden nap fog közlekedni. Az új gyorsvonatpár forgalombavonása mellett a nemzetközi gyorsvonat továbbra is közlekedni fog „luxus gyorsvonat” néven.

— **Haladás-előadás (Napoleon)** ma délután félhatkor az Ipartestületben.

— **Hirdetmény.** Az állatok legelletésének a folyó évre érvényes idejét május hó 11-től október hó végéig ezennel megállapítjuk s felhívjuk mindazon állattenyésztéssel foglalkozó mezőgazdák, akik állatait a legelőre kibocsájtani óhajtják, hogy a legelőre való beiratás, megfelelő díjak befizetése és a lebélyegezések eszközzése végett a tanyaiak és a gájiak folyó hó 7-én szombaton délelőtt 8 órakor a II. ker. előjáróságnál, míg a Belváros, Sarkad, Sága Új- és Mosóczy-telepek folyó hó 9-én a lüzóltólaktanyában jelentkezzenek. Arad, 1921. évi május hó 4. Arad város tanácsa.

— **ATE—AMTE.** bajnoki fociból-mérkőzés május 10-én, kedden d. u. 5 órakor az AAC. pályán. Jegyek elővételben Maidt Emil üzletében.

Megnyit a szépművészeti szalon új helyiségében, az Ortutay-palotában. Szennázós képek, szobrok, műtárgyak állandó kiállítása, vétete, eladása és bi-
zományi árusítása.

LEGUJABB

A MAGYAR PÉNZBECSERÉLÉS. BUDAPEST. A hivatalos lap pénzügyminiszteri rendeletet közöl, amely szerint a bankjegyeket május 9-től május 25-ig minden levonás nélkül cserélik ki. A kicserélés az elszakadt területeken a pénzügyminiszter által megjelölt helyeken történik.

BRIAND HELYZETE MEGRENDELTE. BERLIN. Az Amerikai Egyesült Államok válaszcjegye követeztében a német kormány lemondott. Briand francia miniszterelnök helyzete megrendült, mert kénytelen volt engedékenységet tanúsítani. A szövetségesek jegyzékére Németországnak május 12-ig kell válaszolnia.

SZABADKERESKEDELEM MAGYARORSZÁGON. BUDAPEST. A nemzetgyűlésen gróf Andrássy Gyula kijelentette, hogy a fehér-terroret Magyarországon minden párt elítéli. Szólt annak szükségességéről is, hogy a szabadforgalom az elszakadt részekkel helyreálljon. Gróf Bethlen István miniszterelnök a gazdasági programról nyilatkozott. A kormány nem akar kereskedelem-és iparelles irányzatot követni, hanem általános elvül tüzte ki a szabadkereskedelem felé való haladást. A főelv a magyar ipar védelme, ezért a magyar ipar vámvédelemben részesül. A beruházások közül a legelső a vasuti beruházás. A nemzetközi vonalakon kiépítik a második-vágányt, legelőször a belgrád-budapest-bécsi vonalon. Foglalkoznak a vasutak villamosításának kérdésével. Budapestben behozzák az automatikus távbeszélő állomásokat és bevezetik a modern drótnélküli táviróintézményt.

FÖLDRENGÉS MAGYARORSZÁGON. BUDAPEST. A magyar fővárosban kelet-nyugati irányban tegnap este fél 7 órakor három gyenge földlökés volt érezhető Győrött, öt perccel később szintén érezték a földlökéseket.

ORVOSSZAKÉRTŐK TISZA HALÁLÁRÓL. BUDAPEST. A Tisza-per főtárgyalásán az orvos szakértőket fegyverszakértőket és a Tisza-család mosonőjét hallgatták ki. Az orvosszakértők véleménye szerint a halált a rendkívül erős belső vérzés gyorsan okozta. Tisza pillanat mulva elvesztette eszméletét és két-három pillanat mulva kiszervegett. A fegyverszakértők megállapították, hogy a sérüléseket Manlicher fegyverek okozták. Az első lövés pillanatában Tisza felemelte a karját s a golyó a hónali alatti behatolt testébe. A többi lövés részben fekvő helyzetben érte Tiszát. Az első lövés következtében nem csak a tüdő, hanem a szív is megsérült. A mosonő kihallgatása során a vádlottak közül felismerte Gaertnert.

KÁROLY EXKIRÁLY KÖLTÖZKÖDIK. ZÜRICH. Károly exkirály a svájci szövetségtanács rendelkezése értelmében a Wégis melletti Harlenstein kastélyba költözködik.

Az árfolyam hirtelen javulása — katasztrófális szerencse.

A Budapesten megjelenő Virradat című lap írja: Két nap alatt 65 pont javulás a zürichi tőzsdén: ennyivel emelkedett a magyar korona külföldi árfolyama. Az emelkedés részben a magyar pénzügyi viszonyok konszolidációja iránti bizalom kifejezése, részben azonban annak a jele, hogy a magyar pénz spekulációs vásárlások forgatagába került. Itthon a hirtelen javulásnak igen furcsa tünetei mutatkoznak. Joggal mondhatjuk, hogy a korona árfolyam emelkedése reánk nézve *katasztrófális szerencse*, mert amíg egyrészt a közfogyasztási cikkek áresése nem tart lépést a korona javulásával, addig a valóságos értéket jelentő mezőgazdasági élfelszerelés és az ipari vállalatok részvényei belső értékük teljes megsemmisülése felé haladnak. Pénzügyi körökben a legteljesebb aggodalommal szemlélik a bekövetkezett eseményeket. A helyzet most az, hogy míg egyrészt a gazdaságsadalom elvesztette vagyoneértékének kétharmadát és az adókvető közegek által hadinyereségadóval és vagyonszállással megnyomortították, addig a középosztálynak az a része, amely megtakarított pénzét értékpapírba fektette, mint egy harminc milliárd adósságot vett a nyakába rossz valutájú koronában. A helyzet tehát egészen katasztrófális és sürgős beavatkozást igényel.

Gyógyszertári jog és versenyvizsga.

Dr. V. Cucu városi főorvos felhívására a város egészségügyi bizottsága szombat délután öt órakor a városháza tanácstermében ülést tart. Az ülés legfontosabb pontja lesz annak a megállapítása, hogy Aradon szükséges-e új gyógyszertárak felállítása. Amennyiben szükséges, meg fogják alapítani azok körzetét. Dr. V. Cucu városi tiszti főorvos elmondta munkatársunknak, hogy a gyógyszereszekre vonatkozó törvényeket, amelyek eddig csak a királyságban voltak érvényesek, kiterjesztették a csatolt területekre is. Törvény szerint a gyógyszeresztári jogot ezentúl versenyvizsgáláshoz kötik, ami kizárja a protekciót és a kijáráásokat. A versenyvizsgát megelőzi egy nyilvános pályázat. A pályázók bizottság előtt vizsgáznak és a legjobb eredményt elérő vizsgázó szabadon választhat a felállítandó gyógyszertárak közül. A megmaradt felállítandó gyógyszertárak közül pedig sorban választhatnak a legjobb vizsgázók.

A prefektúra közli velünk, hogy a megyei közegészségügyi bizottsági gyűlést e hó 17-én délután 10 órakor tartják meg a megyei orvosi hivatalban. A gyűlé-

sen, amelyen az Aradmegyében felállítandó új gyógyszertárakról fognak kimutatást készíteni, Aradmegye összes hatósági és magánorvosai, a megye összes gyógyszerészei, továbbá a kurticsi, a román és magyarpécskai, világosi,

pankoti, kisjenői, borosjenői és az újszentannai képviselőtestület egy-egy tagja is meg fognak jelenlenni. A vármegyei közigazgatási bizottságot az eredeti tervvel szemben csak e hó 18-án hívják össze.

Groza Erdély minisztere Aradon.

Ma délután Aradra érkezett dr. Groza Erdély minisztere Savu Constantin képviselő kíséretében. Savu képviselő a prefektúrán fogadta az Aradi Közlöny munkatársát és a következőket mondta a miniszter programjáról és a kisebbségek helyzetéről.

A kisebbségek igen fontos érdeke az, hogy akarják és megkezdjék a közeledést, mert ezzel csak nyerhetnek. Ezzel szemben elsősorban elvárjuk, hogy ne Budapestről várják az utasításokat. Az államtitkárságok felfüggesztése azért vált szükségessé mert azokat igazgatóságokkal helyettesítik. Ezáltal szorosabb közigazgatási kötelék létesül a központi kormány és a csatolt területek között. A miniszter Erdély képviselőivel és szenátorokkal meglátogatja a megyéket, hogy tisztában legyen a megyék adminisztrációi-

val és a tapasztalatról jelentést tesz a miniszter tanácsnak. Mindenütt meghalgtatja a panaszokat a sérelmeket orvosolja és a visszaéléseket szigorúan büntetni fogja. Hivatalos fogadtatást mindenütt mellőzni fogják, mert a miniszter mindenkit a helyén akar találni. A cenzurára vonatkozólag elmondotta, hogy az egyelőre Aradon nem szűnik meg, mert Arad határszéli város. Innen Nagyszebenbe mennek a szinodus megnyitására és azután Bucurestibe a közlekedésügyi miniszterhez.

Megjelentek kihallgatáson a vas és fémmunkások küldöttsége Holzer Lajos vezetésével Koromzai Frigyes az Acsev vezérigazgatója, Frint Lajos és Vedei Endre evangélikus lelkészek. Groza miniszter holnap délutánig marad Aradon.

Csökken a bankjegyforgalom Németországban

BERLIN. Briand politikájának érvényesülése Németországgal szemben a német gazdasági élet reorganizációs folyamatát akasztotta meg. Az elmúlt fél év alatt a német pénzügyminiszter egyre inkább megszorította az új bankjegyek kibocsátását és a márka árfolyamának alacsony színvonalon történt stabilizálása megkímélte a német mezőgazdaságot és a német ipart a gazdasági világválság hullámverésétől, vagy legalább nagyon letompította a krízis hatásait. A múlt év folyamán 33.100 millió márkáról 68.800 millió márkára növekedett a bankjegyforgalom és ha számba vesszük is, hogy a forgalomba bocsátott kinostárjegy összege a múlt év folyamán 13.781 millió márkáról 12.033 millió márkára csökkent, akkor a fizetési eszközök mennyisége egy év alatt még mindig több, mint 80 százalékkal szaporodott, hiszen 44.881 millió

márkával kezdődött és 80.833 millió márkával zárult az év.

Most tette közzé a német birodalmi bank március negyedik hetéről készült kimutatását és ez ugyan a bankjegymennyiség 1769 millió márkás szaporulatáról számol be, ennek ellenére azonban március 31-én csak 79.585 millió volt a forgalombakerült bankjegyek és pénztárjegyek összege, tehát 1284 millióval kevesebb, mint három hónap előtt. A bankjegymennyiségnek 51 milliárdos csökkenése egy negyedév alatt akkor, amikor 1920-ban még átlag 9 milliárddal növekedett a bankjegyek mennyisége negyedévenként, mindenesetre nagy eredmény és ennek legfőbb oka az, hogy a német gazdasági termelés csaknem teljes üzemben van a német kormány által követett józan devizapolitika eredménye gyanánt.

Válságban a magyar borkereskedelem

BUDAPEST. A magyar borkereskedelem az utóbbi hónapok gazdasági válsága következtében, mint minden más kereskedelem, szintén válságba jutott. A budapesti Virradat munkatársa érdeklődött borkereskedelmi körökben a válságról. Ezt a felvilágosítást kapta: A gazdasági válság a borkereskedők között már eddig is több komoly, nagy és ismert céget sodort, ha nem is a csőd, de a fizetéseképtelenség elé. Akiket még nem közelített meg a fizetéseképtelenség, azokat anyagiilag rendítette meg a válság anynyira, hogy hosszú időkre áldozatokra és nagy kifizetésre lesz szükség, hogy a fizetéseképtelenség, a csőd tömegesen ne szedjen áldozatokat a cégek között. A magyar borkereskedelem terén a

legkárosabb jelenség az, hogy a múlt évi borteremés 30—40 százaléka úgy a termelőknél eladatlan, mint a kereskedőknél eladatlan. E mennyiség nagy részét a kereskedők exportálni szeretnék, mert ezt a nagy kvantumot a magyar piac elfogyasztani képtelen. A magyar bor külföldi piaca eddig Ausztria volt. Az osztrák korona árzuhanása folytán Ausztria nem tudja megfizetni a magyar borárakat, noha azok hektoliterenként 600—1000 koronával estek, úgy, hogy ma átlagosan 2500—3000 korona a bor hektoliterje. Hogy Ausztriának nem tudnak a magyar borkereskedők eladni, még az a körülmény is hozzájárul, hogy minden hordó kivitt bor után kiviteli illeték címén hektoliterenként háromszáz koronát

kell fizetni. Más borteremelő államok, ahol ilyen kiviteli illetékek nincsenek, felvették a versenyt a magyar borkereskedőkkel és elnyomták őket az osztrák piacon. A spanyol és az olasz bor egyes helyekről részben már ki is szorította a magyar bort. A magyar borkereskedelem válsága elsősorban attól függ, hogy emelkedik-e az osztrák korona és hogy meg tudják-e fizetni az osztrákok a magyar bor árát. Ami a magyar piac felszívó képességét illeti, az most nagyon legyöngült. A fogyasztás átlagosan számítva egy nyolcadra esett, de még itt sem állapodott meg, hanem folytonosan lefelé haladó irányzatot mutat. A legteljesebb üzletelenség tapasztalható mindenfelé. Ami a borkereskedelem jövőjét illeti, arra vonatkozólag kedvezőek a hírek. A szőlő jól telelt, de a virágzástól és a beállható szőlőbetegségtől sok függ.

Másfél hónapig nincs repatriálás.

Ákiknek utlevelük már meg van elmehetnek.

A repatriáló hivatal tudomására hozza mindama repatriáltaknak, akik a mai napig repatriálásra jelentkeztek, hogy vagonhiány és munkatorlódás miatt az utlevelek és vagoncertifikátok kiadását egyelőre beszünteti mindaddig, míg a CFR. igazgatósága átiratban nem értesíti, hogy a már 140 vagon, mely a repatriáltaknak már ki van utalva, át nincs adva a magyar hatóságoknak. Repatriálásra azonban jelentkezni lehet, de az ezután jelentkezők előreláthatólag másfél hónapig belül nem hagyhatják el Románia területét. A hivatal, hogy a jövőben ilyen torlódás ne forduljon elő, kívánatosnak tartja, hogy a repatriálni szándékozók repatriálásukat most előre jelentsek be. A repatriáló hivatal figyelmezteti azokat a repatriáltakat, akiknek a vagonról szóló certifikát a kezükben van és a CFR. már ki is utalt nekik vagonot, hogy elindulásukat két nappal az indulás előtt jelentsek be. A repatriáltak ezentúl a certifikátal indulásuk előtt két nappal kötelesek jelentkezni a hivatalban s utleveleiket csak a jelentkezés után két nappal, vagyis az indulás napján kapják meg.

Félmilliárdos tűzkár.

BÉCS. A napokban este kigyulladt a schwehátli vasúti alkalmazottak élelmszerraktára. A tűz nagy méreteket öltött és egyike volt a legnagyobbaknak, amelyek Ausztriában az utolsó években dühöngtek. A tűzvész, a kár összegét tekintve is rekordot ért el, amennyiben a kárt félmilliárd koronára becsülik. Rengeteg mennyiségű liszt, bór, cipőalkatrész, rotációs papír, a legkülönbözőbb házi szerek és egy egész raktár elvámolt áru pusztult el. A tüzet csak másnap reggel négy órakor sikerült emberfeletti munkával eloltani. Öt barak teljesen elpusztult, hét másik barak pedig a tűzoltóság önfeláldozó munkájának köszönhetően megmenekült. A tűz keletkezésének okát még nem tudják. Azt mondják, hogy a tűz kitorésének napján az egyik barakban két ember tartózkodott, akik szalmapapucsot akartak vásárolni. Valószínű, hogy egyikük dohányzott s az eldobott cigarettától keletkezett a tűz.

A galsai rejtély.

(Kézrekerült három éve buidosó gyilkos.)

Élénk-szenzációja van az aradi ügyészségnek. A galsai csendőrök bilincsekbe verve hozták be a galsai gyilkosság bűnrészességével vádolt Makucz Györgyöt. A galsai gyilkossággal akkoriban sokat foglalkoztak a lapok. Dacára a forradalmi időknek, az 1918. novemberi események között is nagy érdeklődés kísérte ezt a bestiális gyilkosságot. Popovics Savu volt csendőrmester megölte szeretőjének férjét Marin Petrut. A gyilkosságban Marin Petrunénak fivére Makucz György is részvett. A csendőrség letartóztatta Popovics Savut, és beszállította az aradi ügyészség fogházába. Mikor Marinné értesült, hogy szeretőjét elfogták, marólugot ivott és súlyos égési sebeikkel beszállították az itteni kórházba, hol pár hét alatt anélkül, hogy valomást tudtak volna belőle kivenni meghalt. Makucz Györgyöt nem sikerült elfogni, hanem minden nyom szerint sikerült elrejtőzni a királyságban. Popovics Savu fölött ítélkezett az aradi törvényszék. Dacára annak, hogy Popovics a csendőrök előtt tökéletes beismerő vallomást tett és a vizsgálóbíró előtt is beismerte vétkeit mindaddig, amíg a csendőrök jelen voltak. Azonnal tagadni kezdett mikor minden esetleges bántalmazástól biztosítottak tudta magát. Egyetlenegy tanu vallott Popovics ellen. Popovics Savunak viszonya volt a galsai segédjegyző gazdasszonyával. Egyizben részegen tért haza a kocsmából Popovics és a gazdasszonynak a következőket mondotta:

— Vigyázz magadra, mert én veszedelmes ember vagyok. Egyizben már megöltem szeretőmnek a férjét Marin Petrut.

A segédjegyző a szomszédszobában feküdt ágyban és hallotta Popovics Savu kijelentését, sőt azt is látta, amint Popovics megmutatta, hogy miként szurta le a dozatát. Tekintve, hogy több terhelő tanu akkoriban nem volt és Popovics azzal védekezett, hogy borközi állapotban tette ezt a kijelentését, a bíróság jogérvényesen felmentette a gyilkosság vádjáról Popovics Savut és azonnal szabadlábra helyezte.

Most új fordulat következett ebben az izgalmas bűnygyben. A szökésben levő Magucz György, aki a régi királyság területén vincellérnek szegődött, hazajött Galsára látogatónak. A csendőrök elfogták. Már eddig is szenzációs vallomást tett Marin Petru meggyilkolását illetőleg. Az aradi királyi ügyészség elrendelte a per újrafelvételét és megbizta az ottani csendőrséget, hogy a vádlott beismerése alapján újból kezdje meg a kutatást Marin Petru holt-

teste után. Eddig az tette legrejtélyesebbé ezt az ügyet, hogy dacára annak, hogy mindenki tisztába volt avval, hogy Marin Petrut meggyilkolták, a holttestét a gyilkosoknak sikerült elrejtteni.

Közgazdaság.

Élelmiszerek Budapestén.

Budapest. Az itteni piacon igen kevés a vásárló közönség és így alig van forgalom. Pedig most már az élelmiszerek ára meglehetősen esett. Így például a paraj kilója nagyban 4—6 korona. Kicsinyben 12 koronáért adják, ami száz százalékos nyereség. A liba mellét 80—100, a hátulját 100—110, a vegyes hájat 180 koronáért árúsítják. A libasírnak kilója 180—200 koronára esett. Az apróléknak megmaradt a régi 70—80 koronás ára. A tojás ára még most is a régi 3 korona 20 fillér. Az élőállat ára ugrásszerű esést mutat. Jól tojoló tehének, amelyek a legutóbbi vidéki vásárokon 45 ezer koronáért cseréltek gazdát, most 9—10.000 koronáért kelnek el. Egy éven felüli üszőt 4 ezer koronáért, jobb igáslovat, amelynek 45—50 ezer korona volt legutóbb az ára, 8 ezer koronáért lehet vásárolni. Sertéseknél aránylag kisebb az áresés, mégis malacot darabonként 250, fél éves malacot pedig 800 koronáért lehet kapni.

— **A valutapiac.** Páris, szikratávirat május 5. Leu 20.75, márka 19.375, dollár 12.65. Bucuresti, május 5. Dollár 57.5, — Arad, május 6. Dollár 55—56, márka 1'02—1'03, magyar korona 0.28, O'29 osztrák korona 0.10.

— **Az adófelszólamlási kérvények.** A pénzügyigazgatóság felszólítja mindazokat, akiknek az adófelszólamlási bizottság kérvényeket visszaadta azzal, hogy azt román nyelven nyújtsák be, benyújtáskor a magyar nyelvű kérvényt is adják be, mert eredetileg azokat iktatták be.

— **Az értékpapírok nosztrifikálása.** Az állampénztár az értékpapírok tulajdonosait felszólítja, hogy okvetlenül nosztrifikáltassák értékpapírjaikat, mert egyrészt a határidő május 10-én lejár, másrészt Magyarországra se lehet átvinni az értékpapírokat, mert hír szerint az értékpapírok nosztrifikálása Magyarországon már megtörtént és Magyarország egyébként se enged be értékpapírokat.

— **A magyar korona jegyzése Párisban.** Megirtuk párisi távirat alapján, hogy a párisi tőzsdén hétfőtől kezdve jegyezni fogják a magyar koronát. Az első napi jegyzés megfelel a zürichi paritásnak és 6 egynegyed centimessel zárult.

— **A gyufagyárakat átveszi az állam.** Az összes romániai gyufagyárak teljes üzemmel dolgoznak.

A bucarestii gyár állami kezelésben van. A oluji (kolozsvári) gyár mint magánvállalat csak ez év július 31-ig fog dolgozni. Azután a Monopol regie veszi át teljesen a gyárat. A timisoarai (temesvári) gyárnál is megkezdik legközelebb a becslési munkálatokat, s ezt a gyárat szintén átveszi az állam. A vegyszereket Ausztria, Csehszlovákia és Németország szállítják, a fát pedig a belföldről vásárolják. A Monopol igazgatósága a múlt évben nagymennyiségű cseh gyufát vásárolt és így az erdélyi friss gyártmányokból eddig alig adott el valamit.

Keresztény Nemzetek Világszövetsége.

(Budapesten lesz a székhely.)

BUDAPEST. A Bécsben megtartott antiszemita kongresszuson megbizták az Ébredő Magyarok Egyesületét azzal, hogy minden magyar keresztény alakulással együtt ez év szeptember hónapjában hívja össze a világ keresztény nemzetének tényezőit Budapestre, ahol megtartják az első keresztény nemzetvédelmi kongresszust. Ezen a kongresszuson meg akarják alkotni a keresztény renaissance faji és nemzetvédelmi alapelveit. Értesülésünk szerint az új szövetségnek Keresztény Nemzetek Világszövetsége lesz a címe és székhelye Budapest lesz.

A kistrafikok.

Kiktől vonják be az engedélyeket?

Az állami jövedék igazgatóságánál most folynak az erdélyi és bánáti trafikengedélyek felülvizsgálási munkálatai. Az igazgatóság rendeletileg utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy az engedélyesek állampolgárságára vonatkozó okmányokat szerezzék be és az engedélyek nyilvántartásának elkészítése végett küldjék be. Azokkal az elterjedt hírekkel szemben, amelyek szerint a revideálási munkálatokkal kapcsolatban a nem román nemzetiségű egyének engedélyeit a Monopol igazgatósága bevonná, illetékes helyen a következő felvilágosítást kaptuk:

— Csak azoknak a trafikengedélyt vonják be, akik jövedéki kihágást követnek el és akiket az eljáró hatóság engedélyük bevonásával büntetett. Bevonnák mindazoknak az egyik engedélyt, akik a pénzügyigazgatóságok jelentése szerint két trafikengedéllyel rendelkeznek. Az ily módon bevont engedélyeket, továbbá az új engedélyeket a Monopol igazgatósága kizárólag hadiözvegyeknek, vagy rokkantoknak adja ki. Tény az, hogy minden engedélyesnek román állampolgárnak kell lennie. Ez azonban nem jelenti egyuttal a román nemzetiséget és így mindazok, akik akár születésükkel fogva, akár más módon román állampolgárságukat megszerezték és ezt igazolni is tudják, a román nemzetiségű engedélyesekkel fel-

jesen azonos elbánásban fognak részesülni.

Titokzatos rablófőmadás.

(Egy bankhivatalnok éjjeli kalandja.)

BUDAPEST. Vasárnap este Faragó László bankhivatalnok a Hírvösvölgyben megismerkedett egy csinos nővel, aki röviden Olgának nevezte magát. Faragó 11 óra felé a nővel az erdő egyik séfányán a villamos megálló felé tartott. Az ut egyik kanyarulatánál Faragó egyszerre tompa ütést érzett a tarkóján s a következő pillanatban a nő kloroformos zsebkezdőt tömött a szájába. Faragó eszméletét veszítette és csak három óra múlva tért magához. Nagynehezen a villamos megálló felé vándorolt, ahol az ott postaoló rendőrnek elmondotta titokzatos kalandját. A rendőr a nőről kapott személyleírás alapján elmondotta, hogy 11 óra után néhány perccel az illető nőt egy gummiköpenyeges férfival látta távozni az erdőből. A támadás rejtélyéhez tartozik, hogy Faragó a zsebében hiánytalanul megtalálta a pénztárcáját és a támadók a nála levő értéktárgyakat sem vették el. Valószínű, hogy a tetteseket munkájuk közben megzavarták és ezért elmenekültek. A rendőrség a nyomozást megindította.

Mozl.

* **A mozgóképszínházak műsora.** Május 7-én az Apollóban: A Hold szerelmese. Társadalmi dráma. — Az Urániában: Bob herceg. Film-operett.

— **Bob herceg — az Urániában.** Ki ne emlékeznék még erre a bájos, fülbentűző operettalra: „Bob urfi, hei legény a talpán...”? Bob urfi szombattól kezdve az Uránia publikumát fogja szórakoztatni. A kedves operett, amely a világ valamennyi színpadán óriási sikert aratott, filmen még szebb, mert a rendezés lehetőségei természetesen jóval túlszámnyalják a színpad szűk kereteit. A film tömegjelenetei festői szépségűek. A szereplők közül különösen Zala Lily, dr. Endrey Géza és Vendrey Ferenc nyulának kiváló alakítását az Uránia zenekara az eredeti zenével fogja kísélni a Bob herceg-film bemutatását.

* **A Hold szerelmese II.** (Nagy társadalmi dráma az Apollóban.) Szombattól kezdve mutatja be az Apolló színház a Hold szerelmese című szenzációsan érdekes és szép drámai film második és egyben befejező részét. Az első rész három napon át valóságos csodákkal tartotta az Apolló közönségét. A dráma szűzsége keresetlenül leküzdte az életet minden mélységével és felemelő szépségeivel együtt. A jó, a nemes, a nagy, a rosszat, a gonosszat. Drámai feszültség csap felénk a nagyconcepcióú eredeti alakon haladó mesészövegéből. A meglepő fordulatok egymást követik és lenyűgözve tartják a néző figyelmét. A dráma millió trappans, a kiállítás a pazar művészettel készül. Csodás tájak elevenednek meg szemünk előtt. A szereplők pedig a legjobb nevű mozistarok közül kerülnek ki.

A szerkesztésért: KAROLY JÓZSEF felel.

